

”En bondebegravelse” - malt av Erik Werenskiöld

Slektsforskning

Dreier seg i utgangspunktet om to hovedtiltak

Samle inn opplysninger om slekta

Systematisere innsamlede opplysninger

Slektsprogram

- Avgjørende om man bruker PC eller Mac
- Mange tilgjengelige program. De fleste har gratisversjoner som kan prøves en tid
- Må ha norsk tekst og bruksanvisning samt utskrift på norsk
- Vanligste programmer er Brothers Keeper og Legacy
- Sjekk med Slekt og data sine hjemmesider
- Web-baserte løsninger

Innsamling av data

- Hva vet vi selv om slekta vår
 - Notere ned det du vet
 - Har du nære slektninger i live? Spør dem om hva de vet
- Er det noen andre i slekta som har samlet inn data?
- Våre to viktigste kilder er de digitaliserte **folketellingene** og skannede **kirkebøkene**
 - Ligger tilgjengelig for alle på nettet
 - Disse kildene blir behandlet på egne kurskvelder
- Begrense antall personer du tar med i hvert slektsledd
 - Søsken og ektefeller til forfedre og deres barn
 - Kan bestandig supplere med flere navn når man har slektsprogram

Hvorfor er det så viktig å finne ut hva vi vet om våre nærmeste forfedre?

- Vi må komme oss frem til tilgjengelige digitale kilder
- Sperrefrist for digitaliserte folketellinger er 100 år
- Sperrefrister skannede kirkebøker
 - Sperret tilbake til 1930 pga adopsjonsloven av 1835.
 - Sperret tilbake til 1935 pga. adopsjonsloven av 1935
 - Viede – sperret tilbake til 1950
 - Døde - I utgangspunktet ingen sperrefrist, men 80 år hvis dødsårsak er oppgitt. I praksis er det 80 år.
 - Uansett er det en forutsetning at kirkebøkene er innlevert og skannet

Folketellinger og kirkebøker

- Folketellingene 1801, 1865, 1875, 1900, 1910 og 1920 er digitaliserte
- Folketelling 1891 er digitalisert, men ikke komplett
- Alle folketellingene er søkbare på person- og stedsnavn
- Stort gap mellom 1801 og 1865
- Alle innleverte kirkebøker er avfotografert og ligger på nettet
- Kirkebøkene må leses som en bok. De er ikke søkbare

”En bondebegravelse” - malt av Erik Werenskiöld

Navn og navneregler

Klar forventning om at man kalte opp barna etter sine forfedre

Først besteforeldrene så oldeforeldrene. Etter dette sto man friere

Fars-slekta hadde forrang når navn på barn skulle velges

Unntak var når ektefelle og barn døde

Hvis barn døde ble gjerne nytt barn oppkalt etter den døde

Hvis man giftet seg på nytt og fikk barn i nytt ekteskap ble gjerne førstefødte kalt opp etter avdød ektefelle

Oppkalling etter aktede personer i bygda

Bruk av etternavn som fornavn

Etternavn basert på fødested

«Motenavn» i enkelte distrikter.

Andre kilder/ hjelpemidler

- Gårds- og bygdebøker, slektsbøker
- Kart
- Slettstavler lagt ut på nett.
- Web-baserte program. (Geni, My Heritage, Family Tree)
- Skifter (egen kurskveld på nyåret)
- Militære ruller
- Gravminnedatabasen (egen kurskveld)
- Digitalarkivets hjemmesider
- Slett og datas hjemmesider (egen kurskveld)

Genealogiske ressurser

Slektsforum (egen kurskveld)

Begreper slektsforskere ofte kommer ut for

- Leilending
- Husmann
- Strandsitter
- Kårmann/ holdsmann
- Inderst(e)
- Fostersønn/ -datter
- Dreng/ taus/ tjener
- Borger
- Klokke/ forsanger/ kirkesanger og medhjelper
- Skolemester/ skoleholder

Dødsboskifter

- I tidligere tider var offentlige skifter langt vanligere enn i dag
- Navn på arvelater og ektefelle samt åpningsdato for skiftet
- Skiftene inneholder navn, alder, slektskap og bosted på arvinger
- Proklama, registrering av boet, skiftebehandling og utlodding
- Slektsopplysninger om andre som ikke er arvinger
 - Slektninger som hadde krav i boet
 - Verger, formyndere og laugverger
- Verdiene i boet. Opplysninger om eiendeler og gjeld

Skifteprotokollene

- Protokollen er et ekstrakt av opplysninger fra de forskjellige fasene i skiftebehandlingen
- Egne protokoller for hvert sorenskriverembete
- Alle protokoller er avfotografert og lagt ut på internett
- Det finnes arkivnøkler til de fleste protokollene. Vanskelig å bruke
- Protokollene er skrevet med gotisk skrift og varierende grad av lesbarhet

Skifter i Nordland

- Alle skifter i Nordland er samlet i 3 databaser
- Databasene er søkbare på alle som er nevnt i skiftet og som har en eller annen slektsrelasjon til arvelater
- **Helgeland** (1685 - 1926) - 26137 skifter med 188830 personoppføringer
- **Salten/ Ofoten** (1700 - 1877) - 16348 skifter med 101.350 personoppføringer
- **Lofoten/ Vesterålen** (1673 - 1879) - 11470 skifter med 48.555 personoppføringer
- Databasene er utgitt på CD'er og minnepenner som kan kjøpes hos Slekt og Data Salten

Mannskapsruller for Nordland 1806 - 1836

- Ingen alminnelig verneplikt i Nord Norge før 1897 og heller ingen rulleføring her før den tid
- Napoleonskrigene på begynnelsen av 1800- tallet gjorde at man måtte skaffe seg oversikt over mobiliseringspotensialet
- Lensmennene fikk oppdrag om å samle inn opplysninger om alle menn som kunne mobiliseres.
- Oversiktene er ført på en måte som er veldig gunstig for oss slektsforskere.
- Listene er ført for hele perioden med litt varierende hyppighet

Mannskapsruller 1806 - 1836

- Listene tar utgangspunkt i den enkelte bygd og gårdsbruk
- Brukets skyldøre er ført opp
- Oppsitter føres øverst i listen. Hvis det er flere husstander på bruket føres disse husstandene opp etter oppsitterens husstand
- Slechtsrelasjon til husfaren føres opp
- Alder og fødested føres opp
- Vi får vite hvilken fysisk tilstand de var i
- De fleste år får vi listet opp de som er i aktuell alder for mobilisering. Enkelte år er nesten alle menn tatt med
- Ulempen er at det stort sett bare er menn som er nevnt
- I noen få tilfelle er kvinner tatt med der hvor de var oppsitter. Dessverre er de fleste bare nevnt som sin avdøde manns enke.

Litt om kilder

- Dåp er en rimelig god indikasjon på fødselsdato
- Ikke gitt at alle ble døpt i heimkirka
- Konfirmasjon lovpålagt fra 1736 til 1912
 - Måtte være konfirmert for å få gifte seg
 - Ikke alle ble konfirmert i heimkirka. Drenger og tauser kunne bli konfirmert der de hadde tjeneste. Det samme med fosterbarn.
- Stor overvekt av runde tall i eldste kirkebøker og folketellinger
- Mange jordfestelser på samme dag
- Gotisk skrift og lesbarhet

28/97

April 21

Den 1de Søndag efter Paaske. Comm. 5.
 Instrukt. Andrei Jungbreghts, Past. af Trøen.
 Lørdag.
 Søren Petersen og N. Gjeskes 19 Aars gammel.
 Peder Sophie Christensen 27 Aars gammel.
 Jost. Olsen skovarbeider og N. Karen Marie
 8de Oct 75.
 Johannes Christen Møller k. 8de v. N. Karen Johanna
 8de Aars gammel.
 Christoffer Frensteds Aarsigens Datter v. N.
 Christel Angel 18 Aars gammel.
 Ryt. skid. Jacob Knudsen 88 Aars gammel og
 Jørgen sine Ole datter 78 Aars.
 Ryt. Brand. Peter Møller skov Rensig 65 Aars gammel.
 Ryt. Brand Ole Nielsen Møller 60 Aars gammel.

30. Den Trede Sondag efter Trinit. 33.

Andersch. August Ferdinand Gustavus Sch. —
Peter Albinus Gustavus af Andersch;
Jon Christian Erik af Böttchen.
Dob. Albin af Liffenau, s. d. Sch. von Eriksen
Jnger Nicolaus Böttchen, v. d. B.

Chartha

[illegible]

Johannes.

[illegible]

Ok.

[illegible]

Karen Charlotte.

[illegible]

Libeth.

Daniel James ^{2nd son} of James & John J. B.
 William James ^{3rd son} of James & John J. B.
 John James ^{4th son} of James & John J. B.

STORE BOKSTAVER

16-, 17- og 1800-tallet

A *a a a a a a a a a a*
 B *b b b b b b b b b b*
 C *c c c c c c c c c c*
 D *d d d d d d d d d d*
 E *e e e e e e e e e e*
 F *f f f f f f f f f f*
 G *g g g g g g g g g g*
 H *h h h h h h h h h h*
 IJ *i i i i i i i i i i*
 K *k k k k k k k k k k*
 L *l l l l l l l l l l*
 M *m m m m m m m m m m*
 N *n n n n n n n n n n*
 O *o o o o o o o o o o*
 P *p p p p p p p p p p*
 Q *q q q q q q q q q q*
 R *r r r r r r r r r r*
 S *s s s s s s s s s s*
 T *t t t t t t t t t t*
 U *u u u u u u u u u u*
 V *v v v v v v v v v v*
 W *w w w w w w w w w w*
 X *x x x x x x x x x x*
 Y *y y y y y y y y y y*
 Z *z z z z z z z z z z*
 Æ *æ æ æ æ æ æ æ æ æ æ*
 Ø *ø ø ø ø ø ø ø ø ø ø*

SMÅ BOKSTAVER

16-, 17- og 1800-tallet

a *a a a a a a a a a a*
 b *b b b b b b b b b b*
 c *c c c c c c c c c c*
 d *d d d d d d d d d d*
 e *e e e e e e e e e e*
 f *f f f f f f f f f f*
 ff *ff ff ff ff ff ff ff ff ff*
 fff *fff fff fff fff fff fff fff fff*
 g *g g g g g g g g g g*
 h *h h h h h h h h h h*
 i *i i i i i i i i i i*
 j *j j j j j j j j j j*
 k *k k k k k k k k k k*
 l *l l l l l l l l l l*
 m *m m m m m m m m m m*
 n *n n n n n n n n n n*
 o *o o o o o o o o o o*
 p *p p p p p p p p p p*
 q *q q q q q q q q q q*
 r *r r r r r r r r r r*
 s *s s s s s s s s s s*
 st *st st st st st st st st st*
 t *t t t t t t t t t t*
 u *u u u u u u u u u u*
 v *v v v v v v v v v v*
 w *w w w w w w w w w w*
 x *x x x x x x x x x x*
 y *y y y y y y y y y y*
 z *z z z z z z z z z z*
 æ *æ æ æ æ æ æ æ æ æ æ*
 ø *ø ø ø ø ø ø ø ø ø ø*